

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Факультет української філології, культури і мистецтва

Факультет суспільно-гуманітарних наук

Факультет права та міжнародних відносин

Кафедра української мови

Кафедра історії України

Кафедра публічного права

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ

(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності: **231 Соціальна робота**

рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

освітніх програм:

231.00.01 Соціальна робота

231.00.04 Соціальна адвокація

Київ – 2025

ОПИС ПРОГРАМИ ЕКЗАМЕНУ

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка	
Кафедра української мови Кафедра історії України Кафедра публічного права	Дружиненко Раїса Сергіївна, доцент кафедри української мови Тарасенко Ольга Олексіївна, доцент кафедри історії України Корінний Денис Олександрович, доцент кафедри публічного права
Програма екзамену з дисципліни	Українські студії: Українська мова в сучасному комунікативному просторі Українські студії: Історичні студії Українські студії: Права людини, громадянина України
Курс	1
Спеціальність (спеціалізація)	231 Соціальна робота
Форма проведення: Письмова/усна/комбінована	Письмова (у формі тесту)
Тривалість проведення:	2 академічні години
Максимальна кількість балів: 40 балів	40 балів
Критерії оцінювання	Тест складається із 40 тестових питань (за одну правильну відповідь нараховується 1 бал): 1. 12 тестових питань із дисципліни «Українські студії: Історія української культури» 2. 12 тестових питань із дисципліни «Українські студії: Права людини громадянина України». 3. 16 тестових питань із дисципліни «Українські студії: Українська мова в сучасному комунікативному просторі» Тести розміщені у ЕНК Українські студії (1 курс, 1р ВО, СР, СА, очна) https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=28284
Перелік допоміжних матеріалів:	-
Орієнтовний перелік питань	Орієнтовний перелік тем до комплексного семестрового екзамену <i>Українська мова в сучасному комунікативному просторі</i> 1. Українська мова як єдина національна мова українського народу і форма його національної культури. Державна мова, її функції. 2. Українська мова з-поміж інших слов'янських мов. Українська мова на мовній карті світу. 3. Поняття літературної мови. Ознаки літературної мови: високий ступінь престижності, багатофункціональність, стилістична диференціація, унормованість, наддіалектність 4. Орфографічна норма: нова редакція Українського правопису. 5. Орфоепічні норми. Вимова голосних. Вимова приголосних. Засоби милозвучності мовлення. 6. Акцентуаційні норми. Наголошування слів. 7. Лексичні норми. Багатозначність, синонімія, омонімія, паронімія. Плеоназми в професійному мовленні. Види лексичних порушень.

8. Морфологічні норми української мови, їх реалізація в професійному мовленні.
9. Особливості творення і вживання іменникових форм роду, числа, відмінка. Нормативне творення імен по батькові. Відмінювання чоловічих і жіночих прізвищ. Фемінітиви.
10. Особливості використання прикметників у професійному мовленні.
11. Особливості використання числівників. Відмінювання числівників. Числівники на позначення часу. Узгодження числівників з іменниками.
12. Прийменники у діловому мовленні. Особливості перекладу прийменників з російської мови.
13. Синтаксичні норми. Побудова і використання словосполучень і речень.
14. Розділові знаки у просторі реченні. Розділові знаки у складному реченні.
15. Стили мови і стилі мовлення. Диференціація функційних стилів. Характеристика основних функційних стилів сучасної української літературної мови.
16. Культура художнього стилю. Характеристика стилістичних ресурсів мови.
17. Культура мовлення наукового стилю.
18. Культура мовлення медійного стилю.
19. Культура мовлення офіційно-ділового стилю: правила оформлення документації.
20. Культура оформлення ділових листів.
21. Комунікативні ознаки культури мовлення: точність, логічність, багатство, чистота, етичність, естетичність, виразність, лаконічність.

Історичні студії

- 1.«Відкриття національної спадщини» у процесі українського націєтворення: кінець XVIII – сер. XIX ст.
- 2.«Відлига», «застій» і «перебудова» – штучність термінів та історичний сенс процесів. «Фасад» і радянські реалії в Україні.
- 3.«Під знаком Софії»: спадщина України у європейському контексті.
- 4.«Розстріляне відродження» і «соціалістичний реалізм» та їхній вплив на формування ідентичності українців.
- 5.Відновлення державності в Україні: здобутки та втрати трьох десятиліть.
- 6.Війни України з більшовицькою росією (1917–1923 рр.).
- 7.Військово-політичне протистояння з російською федерацією: цивілізаційний злам.
- 8.Внесок українських інтелектуалів у формування історичної пам'яті українського народу (М. Максимович, М. Костомаров, П. Куліш).
- 9.Вплив Трипільської культури на формування цивілізації в Україні.
- 10.Гетьманські столиці Чигирин, Батурин, Глухів.
- 11.Голодомор-геноцид 1932–1933 р. та репресії – інструменти знищення української нації.
- 12.Грецькі міста-поліси на території України як вияв західної цивілізації.
- 13.Громадівський рух української інтелігенції другої половини XIX ст. Діячі.
- 14.Давні слов'яни у писемних, археологічних та фольклорно-етнографічних джерелах.
- 15.Державні символи України.
- 16.Доля української державності часів «присмерку Гетьманщини».

- 17.Духовне життя України доби відновлення незалежності: «посттоталітарне», «пострадянське», «національне», «європейське».
- 18.Західноєвропейські впливи на національну еліту Галичини (І. Вагилевич, Я. Головацький, М. Устиянович).
- 19.Західноукраїнські землі між двома світовими війнами: змагання за збереження національної ідентичності.
- 20.Значення діяльності Бориса Грінченка в історії України.
- 21.Значення діяльності Івана Франка в історії України.
- 22.Значення діяльності Тараса Шевченка в історії України.
- 23.Значення християнізації Руси у формуванні цивілізаційної ідентичності українців.
- 24.Інтелектуали українського походження в культурному ландшафті Європи і України: самоідентифікація, навчання, творчий доробок.
- 25.Історична пам'ять про козацьку Україну.
- 26.Київ як центр освіти, науки, мистецтва у XVII – XVIII ст.
- 27.Кирило-Мефодіївське товариство: пошуки українського месіанізму. Значення діяльності, діячі.
- 28.Кіммерійці, скіфи та сармати в українській історії, культурі та ментальності.
- 29.Культурні впливи в Русі-Україні у період розвиненого Середньовіччя.
- 30.Маргіналізація, акультурація та причини подвійної лояльності українського соціуму.
- 31.Місце і роль Києво-Могилянської академії в історії України.
- 32.Місце України в європейській бароковій культурі.
- 33.Народний Рух та його політична роль.
- 34.Острозька академія, братські школи, єзуїтські колегіуми.
- 35.Проблема «київської спадщини»: історичний контекст і сучасність.
- 36.Проблеми цивілізаційної визначеності сучасної України.
- 37.Протиборство Заходу і Московії: українсько-російські відносини у добу Гетьманщини.
- 38.Радянське поневолення України як чергова спроба зміни цивілізаційної парадигми.
- 39.Російський царат й український національно-визвольний рух.
- 40.Русь-Україна від Середньовіччя до Ренесансу (XIII – XVI ст.)
- 41.Русь-Україна та Руське королівство в історії та історичній пам'яті українців.
- 42.Соціокультурне життя в Україні 1930–1940 рр. під більшовицьким ідеологічним тиском. «Розстріляне Відродження».
- 43.Україна в російських проєктах «відновлення СРСР», розв'язання загарбницької війни проти України.
- 44.Україна між двома тоталітарними режимами: боротьба з нацизмом і більшовизмом. 1939–1945 рр. Україна у Другій світовій війні. Спростування рашистської монополії на «Велику перемогу».
- 45.Українізація та феномен «червоного ренесансу».
- 46.Українська діаспора як частина української нації.
- 47.Українська козацька держава: оцінки та історичне значення.
- 48.Українська нація в боротьбі з тоталітарними режимами (1930–1940 рр.)
- 49.Українська політична еміграції в Європі (1920–1930-ті) – центр розвою національно-державної ідеології.
- 50.Українська революція й відродження української державності.
- 51.Українське національне відродження: сутність, три етапи.
- 52.Українське національне державотворення у XVII – XVIII ст.
- 53.Українське козацтво: походження, розвиток, історична роль.
- 54.Український рух опору 1950–1980 рр.: напрями, сутність, діяльність.

55. Язичництво як світогляд і релігійна система давніх слов'ян.

Права людини, громадянина України

1. Людина, особа та громадянин: співвідношення понять.
2. Права людини: поняття, сутність та риси.
3. Класифікація прав людини і громадянина.
4. Поняття, зміст та структура конституційно-правового статусу людини і громадянина.
5. Єдність прав та обов'язків людини і громадянина.
6. Рівність прав людини і громадянина, рівність перед законом.
7. Обмеження прав та свобод людини і громадянина в умовах воєнного стану та надзвичайного стану.
8. Конституційно-правові обов'язки громадян.
9. Поняття та ознаки особистих прав та свобод людини і громадянина.
10. Право на життя та здоров'я.
11. Право на свободу та на особисту недоторканість.
12. Право на недоторканість житла та право на таємницю особистого життя.
13. Свобода світогляду та віросповідання.
14. Поняття та особливості політичних прав та свобод.
15. Право на громадянство.
16. Поняття, особливості економічних прав і свобод.
17. Зміст та види соціальних прав і свобод.
18. Поняття та види культурних прав і свобод.
19. Право на працю, на відпочинок і соціальний захист.
20. Поняття та особливості судового захисту прав і свобод людини.
21. Роль адвокатури в процесі судового захисту прав людини і громадянина.
22. Функції прокуратури в процесі захисту прав людини і громадянина.
23. Позасудовий механізм захисту прав та свобод людини і громадянина. Інститут Уповноваженого з прав людини, організація та гарантії діяльності.
24. Універсальна система захисту прав людини (Міжнародні (міждержавні) органи і організації).
25. Європейський суд з прав людини, механізм та особливості розгляду заяв.

Екзаменатор

Екзаменатор

Екзаменатор

Завідувач кафедри української мови

Дружененко Раїса Сергівна

Тарасенко Ольга Олексіївна

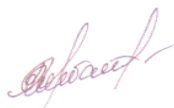
Корінний Денис Олександрович

Вінтонів Михайло Олексійович

Завідувач кафедри історії
України

Завідувач кафедри публічного
права

Гедьо Анна Володимирівна

Власова Ганна Петрівна